

Zależności w przyrodzie

Data dodania: 2010-04-18 19:57:40

Autor: Elżbieta Mamona

W edukacji wczesnoszkolnej treści przyrodnicze odgrywają ogromną rolę ze względu na naturalną ciekawość i zainteresowanie dziecka otaczającym go światem i przyrodą. Realizacja treści przyrodniczych zależy od pomysłowości i inwencji nauczyciela. Pomocne i niezbędne są wycieczki, obserwacje i eksperymenty.

Scenariusz zajęć zintegrowanych w kl. III.

Blok tematyczny: Systemy, relacje, zależności.

Temat dnia: Równowaga w przyrodzie.

Temat zajęć: **Zależności w przyrodzie.**

Cele ogólne:

- Poznawanie zależności przyrodniczych.
- Wdrażanie do korzystania z informacji.
- Rozwiązywanie problemów matematycznych.
- Budzenie wrażliwości na piękno przyrody.
- Wdrażanie do integracji w grupie.

Cele szczegółowe:

Uczeń umie:

- dostrzega zależności w przyrodzie i pokarmowe;
- porównuje liczby wielocyfrowe;
- korzystać z różnych źródeł informacji;
- podaje przykłady przymiotnika;
- zgodnie współdziała w grupie;

Metody:

- praca z tekstem,
- wypowiedzi uczniów,
- elementy metody problemowej,
- zabawa dydaktyczna i ruchowa, pantomima.

Formy pracy:

- zbiorowa, indywidualna jednolita i zróżnicowana
- grupowa jednolita i zróżnicowana.

Środki dydaktyczne: prezentacja multimedialna „W świecie zwierząt”, płyta CD z piosenką „Zaprzyjaźnij się z przyrodą”, Podręcznik Przygoda z klasą. Środowisko s.36 — 38, karty zadań dla grup, rysunki-układanka zależności pokarmowe, karty pracy- III poziomy, rysunki zwierząt do pracy w grupach, atlasy zwierząt.

1. Powitanie i zapowiedź tematu:

- Zaśpiewanie zwrotki i ref. **piosenki; „Zaprzyjaźnij się z przyrodą”**.

„Świat zwariował bez wątpienia moi drodzy,

nie ma czasu na spotkanie w lesie z wiosną.

Z komputerem co od lat już rządzi nami,

trudno wygrać jest zwierzętom, kwiatom, sosnom.

Ref.: Zaprzyjaźnij się z przyrodą,

z jeżem, żabą, lasem, wodą.

Klucz żurawi śledź w zachwycie

i szczeżui poznaj życie.

Ze świstakiem świśnij w górach,

daj pod wodę z kaczką nura,

wróblom ziarna sypnij co dzień,

żyj z naturą w wiecznej zgodzie.”

- **Ułożenie hasła** – porządkowanie liczb wielocyfrowych rosnąco- odczytanie hasła-

RÓW - NO- WA - GA W PRZY- RO- DZIE.

- Wyjaśnienie znaczenia słowa „**równowaga**” — ład, porządek, zgoda, spokój, harmonia.

2. Prezentacja multimedialna — W świecie zwierząt.

**Rozpoznawanie na podstawie opisu lub zagadki — konfrontacja z obrazami.
Rozmowa przy ilustracjach na temat zwyczajów zwierząt.**

Np. Gnieździ się w norach, gdzie gromadzi dużo pokarmu. **chomik**

Przebywa w wydrążonych korytarzach, żywi się pędrakami chrząszczy. **kret**

Jest obłym zwierzątkiem, o wydłużonym ciele, łatwo przesuwającym się w ziemi.
dżdżownica.

Oddycha skrzelami, jest potrzebny ludziom w Wigilię. **karp**

Zjada z pól pędraki, myszy, stonkę, podobny do wrony. **gawron**

Pożyteczny owad w czarne kropeczki. **biedronka**

Długie uszy, świetny słuch

na wrogów nie czeka, kicając ucieka. **zając**

Słodki nektar zbiera, odwdzięcza się miodem. **pszczola**

Owad w paski, szkodnik. **stonka.** Itp.

3. Podział uczniów na grupy-losowanie przynależności do grupy (kartki z nazwami zwierząt- grupy: Gr. I- ssaki, II- ptaki, III- owady, IV- płazy i gady.

- Przypomnienie wspólne z uczniami zasad pracy w grupach.

1. Pracuje każdy członek zespołu.
2. Grupa pracuje w ciszy, aby nie przeszkadzać innym.
3. Bierzemy pod uwagę zdanie wszystkich osób w zespole.

- Ustalenie sposobu nagradzania pracy grup.

(Za każde zadanie wykonane przez grupę- grupa może uzyskać 3 pkt.- na koniec zajęć 1 pkt. za dobrą i zgodną współpracę wszystkich osób w grupie.) Grupy otrzymują punkty w postaci np. kostek do gry, które nauczyciel wrzuca do kubeczka ze znakiem graficznym lub numerem grupy.

- W każdym zadaniu grupowym nauczyciel określa czas wykonania zadania.

4. Grupy dobierają rysunki zwierząt i wklejają na planszy zgodnie z nazwą grupy. Wybór uzasadniają określając cechy danej grupy zwierząt.

- Np. ssaki- bóbr, delfin, żyrafa, wielbłąd

Ssaki- żyworodne, młode ssą mleko matki, ciało pokryte sierścią, stałocieplne, płuca

- Ptaki- perkoz, sęp, kaczka,

Ptaki- pióra, dziób, skrzydła, składają jaja, jajorodne, płuca i worki powietrzne,

- Owady- mrówka, pszczoła, mucha, motyl

Owady- skrzydła, pancerzyk, z jaj-larwy- przepoczwarczają się w owady, tchawki

- Płazy- składają jaja w wodzie, oddychają całym ciałem i płucami (żaby, traszki, salamandry)

gady- ciało pokryte łuskami, zmiennocieplne, jajorodne.: krokodyle, żółwie, jaszczurki i węże

5. Zapoznanie się uczniów z przykładami współpracy zwierząt i wzajemnych zależności.

Polecenie dla wszystkich grup:

Każdy uczeń indywidualnie czyta tekst z podręcznika. Grupa wspólnie ustala

odpowiedzi, jeden uczeń zapisuje jak najpełniejsze odpowiedzi.

Gr.I. Tekst z podr. „Przygoda z klasą” Środowisko.s.36.

Pytania

Podaj 3 przykłady współpracy różnych zwierząt ze sobą?

Opisz słowami najciekawszy według was przykład oparty na obustronnej korzyści.

Gr.II. Tekst z podr. „Przygoda z klasą” Środowisko.s.37

Pytania

Podaj 3 przykłady zwierząt żyjących w stadach.

Wyjaśnij korzyści życia w stadzie w oparciu o wybrany przykład.

Gr.III. Tekst z podr. „Przygoda z klasą” Środowisko.s.38

Pytania

O co mogą rywalizować ze sobą zwierzęta?

Na czym polega naturalna selekcja w przyrodzie? Podaj przykłady.

Gr. IV. Tekst z podr. „Przygoda z klasą” Środowisko.s.39

Pytania.

Które zwierzęta na sawannie żyją w zgodzie i dlaczego tak jest?

Które zwierzęta polują na inne, a które żywią się resztkami?

6. Zabawa ruchowa. Zabawa pantomimiczna. **Obserwator zwierząt.**

Dzieci naśladową wybrane zwierzęta związane z podanym środowiskiem np. las, pustynia, morze, łąka...

Jeden wybrany losowo uczeń jest obserwatorem i zapowiada np. dżungla. Dzieci naśladową wybrane zwierzęta ruchem. Obserwator uważnie się przygląda, po chwili mówi: „skała”, zwierzęta zatrzymują się w bezruchu. Obserwator wskazuje i nazywa rozpoznane zwierzę, które automatycznie zostaje obserwatorem. Obserwator ma 3 próby rozpoznania, jeżeli nie odgadnie to 3 z kolei wskazana osoba zostaje obserwatorem. Zabawa się powtarza.

7. Zabawa dydaktyczna.

Uczniowie ustawieni w kole, nauczyciel podaje

nazwę zwierzęcia- uczeń zdrobnienie: jeż- jeżyk, niedźwiedź- niedźwiadek

nazwę zwierzęcia- — uczeń przymiotniki określające: krokodyl: groźny, ogromny, zielony,

8. Dobieranie puzzli parami- praca indywidualna jednolita. Karty pracy.

Sposoby odżywiania się.- Zwierzę.

9. Praca w grupach- układanie łańcuchów pokarmowych.

Nauczyciel objaśnia:**Organizmy żywe przystosowują się do warunków w jakich żyją. W danym środowisku może żyć wiele zwierząt powiązanych różnymi zależnościami, również pokarmowymi. Niektóre zwierzęta żywią się roślinami (roślinożerne), inne żywią się pokarmem roślinnym i zwierzęcym, a niektóre zwierzęta są tylko mięsożerne.**

Ze względu na to, czym zwierzęta się żywią- tworzą łańcuchy pokarmowe.

Nauczyciel wyjaśnia na czym polega „łańcuch pokarmowy”, w przyrodzie w oparciu o ilustracje zwierząt:

Przykład

- mucha- pająk- jaszczurka- jastrząb

Każdy uczeń w grupie otrzymuje ilustrację, grupa wspólnie ustala zależności pokarmowe.

Każda grupa prezentuje rozwiązanie i zawiesza na tablicy, objaśnia.

ŁAŃCUCHY POKARMOWE.

- ziemniak- stonka- kuropatwa- lis
- liść- ślimak- żaba- wydra
- róża- mszyca- biedronka - żaba
- jabłko- owocówka jabłkówka- sikorka- kuna leśna

Uczniowie obserwując prezentację rysunkową na tablicy uzupełniają **notatkę** zawierającą luki wyrazowe. Wklejenie notatki do zeszytu.

ŁAŃCUCHY POKARMOWE.

- ziemniak-.....- kuropatwa-.....
-- ślimak- żaba- wydra
- róża- mszyca--.....
- — owocówka jabłkówka- sikorka- kuna.....

10. Zadanie matematyczne.

Praca w grupach. Gr. rozwiązują zadanie

Na podwórku biegają pieski i chodzą kury. Razem jest 17 zwierzątek. Adam policzył, że mają one łącznie 42 nogi. Ile kur, a ile piesków jest na podwórku?

Należy wykonać rysunek pomocniczy.

Dane autora: Elżbieta Mamona

11. Owady pożyteczne i szkodniki roślin- praca zróżnicowana indywidualna.

I poziom- wykreślanek literowa, odczytanie nazw **szkodników roślin.**

II poziom- rozpoznanie i zapisanie na podstawie rys. nazw **owadów pożytecznych**.

III poziom- odczytanie z sylab **nazw ptaków**, kolorowanie.

12. Podsumowanie zajęć.

Wyjaśnianie przez dzieci konieczności zachowania równowagi w przyrodzie.

Odpowiedzi uczniów na pytania:

- Jakie zwierzęta ludzie uznają za szkodniki?- Larwy motyli, mszyce, chrabąszcze, pędraki...
- Co stałoby się gdyby one wyginęły? -Ptaki i inne zwierzęta nie miałyby co jeść.
- Co stałoby się, gdyby wyginęły ptaki, albo ich liczba drastycznie zmniejszyłaby się?

-Rozmnożyłyby się szkodniki roślin i drzew. Jaja ptaków są pokarmem niektórych ssaków. — Gdyby było za dużo szkodników roślin, zwierzęta roślinożerne nie miałyby co jeść.

- Co stałoby się gdyby bardzo zmniejszyłaby się liczba owadów? -Kwiaty nie byłyby zapylone.
- Itp.

13. Podsumowanie pracy grup- nagrodzenie właściwie współpracującej grupy dodatkowym punktem, podliczenie pkt. zdobytych przez grupy.

Nagrodzenie najlepszej drużyny brawami.

14. Ewaluacja pracy uczniów i pracy w grupach.

Wypełnienie karty ewaluacyjnej.

Literka.pl Literka.pl